

Besluitvorming en informatievoorziening bij complexe opgaven: toen en nu

Aanleiding

Besluitvorming bij complexe opgaven is een samenspel tussen de ambtelijke organisatie, GS, de griffie en PS. De rekenkamer is het Flevolandse besluitvormingsproces gaan onderzoeken naar aanleiding van signalen in 2017 en 2018 dat er tussen en binnen PS en GS productiever gewerkt kon worden. In het coalitieakkoord van mei 2015 was al de ambitie geuit om te investeren in de samenwerking tussen PS en GS. Dit leidde tot het onderzoek 'Voor een Constructieve Dialoog' (uitgevoerd onder leiding van dhr. J. Wallage), waarvan de adviezen zijn uitgewerkt in verschillende initiatieven van Statenwerkgroepen om de samenwerking tussen PS en GS te verbeteren.

De rekenkamer maakt met dit onderzoek inzichtelijk hoe het Flevolandse besluitvormingsproces bij complexe opgaven verloopt en hoe zich dit verhoudt tot recente initiatieven om de samenwerking tussen PS en GS te verbeteren. Het besluitvormingsproces bij de drie complexe opgaven Erfgoedpark Batavialand, Flevokust Haven en Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland (MSNF) dienden daarbij als illustratieve cases.

Vraagstelling

1. Hoe is het Flevolandse besluitvormingsproces georganiseerd en welke specifieke afspraken zijn er gemaakt tussen PS en GS over de besluitvorming door en informatievoorziening aan PS bij complexe opgaven?
2. Hoe is de besluitvorming door PS bij de complexe opgaven Erfgoedpark Batavialand, Flevokust Haven en Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland (MSNF) in de praktijk verlopen en was de informatievoorziening daarbij toereikend?
3. Hoe worden de adviezen van de Statenwerkgroepen Scenaristen, Startnotities en Rapporteurschap – en eventuele andere adviezen gericht op verbetering van de besluitvormingsprocessen – uitgevoerd?
4. Welke lessen kunnen getrokken worden uit de analyse van het besluitvormingsproces bij complexe opgaven en hoe verhouden deze zich tot de vastgestelde adviezen die erop gericht zijn om de besluitvormingsprocessen te verbeteren?

Aanbevelingen

Het onderzoek heeft tot 9 conclusies geleid. De thema's van de conclusies zijn hieronder in groen aangegeven. In deze 5 minuten-versie wordt volstaan met een weergave van de bijbehorende aanbevelingen.

Agendering van onderwerpen door PS & Kwaliteit van de besluitvormende stukken

- 1.1 Vraag GS om in de Statenvoorstellen:
 - a. duidelijk aan te geven wat de bevoegdheden en rol van PS en GS bij het voorliggende besluit zijn;
 - b. een terugblik op te nemen van het doorlopen proces en eerder gestelde kaders, zodat u het te nemen besluit goed kunt duiden;
 - c. informatie op te nemen over de eerstvolgende stap in het besluitvormingsproces: op welk moment kan iets worden verwacht en welke informatie is daarbij voorzien?
- 1.2 Maak afspraken met GS over de kwaliteitsborging van de statenvoorstellen en welke rol GS, de agendacommissie en de griffie daarbij hebben.
- 1.3 Wanneer blijkt dat de informatie niet toereikend is om tot een besluit te komen, overweeg dan om de behandeling uit te laten stellen.

Randvoorwaarden voor kaderstellen door PS in het beginstadium van complexe opgaven

- 2.1 Verzoek GS om u vanaf het begin van het besluitvormingsproces te informeren, zodat u kaderstellende momenten kan markeren en benut daarvoor de LTP.
- 2.2 Vraag GS om meerdere, realistische alternatieven, waaruit u een keuze kunt maken.

Informeren via (Staten)mededelingen

3. Maak met GS nadere afspraken over het gebruik van Mededelingen. Benoem daarbij expliciet over welk type informatie u niet via Mededelingen, maar op een actievare wijze (bijvoorbeeld een mondelinge toelichting, bespreekstuk etc.) geïnformeerd wenst te worden.

Informele overlegvorm

4. Introduceer een informele overlegvorm tussen GS en PS en neem die mee in de nieuwe vergaderstructuur (vanaf januari 2020).

Onderling debat in de PS-vergaderingen

5. Neem maatregelen voor meer onderling debat in oordeelsvormende en PS-vergaderingen. Mogelijke maatregelen die gedurende dit rekenkameronderzoek zijn genoemd:
 - In een PS-vergaderingen interrupties in de eerste termijn toestaan, evenals het interrumpen van een interrumpend Statenlid;
 - Om interrupties praktisch goed te laten verlopen: toestaan dat Statenleden vanaf hun zitplaats het woord voeren;
 - Spreektijden invoeren per fractie en voor de portefeuillehouders;
 - In een oordeelsvormende vergadering de behandeling splitsen in een deel waarin de portefeuillehouder bevestigd kan worden en in een deel waarin onderling beelden en standpunten worden gewisseld waarbij de portefeuillehouder niet aan tafel zit.

Ondersteuning door de griffie

6. Spreek u als werkgever van de griffie uit hoe u de ontwikkeling van de griffie ziet en wat u van de griffie verlangt. Aandachtspunten die gedurende dit rekenkameronderzoek zijn genoemd:
 - Dient de griffie de inhoudelijke kwaliteit van de informatie aan PS te bewaken?
 - In welke mate mag de griffie fracties of Statenleden adviseren?
 - Mag van de griffie verwacht worden dat zij Statenleden coachen in hun rol als Statenlid en/of in hun rol als commissievoorzitter?

Ondersteuning door de ambtelijke organisatie en beschikbaarheid beantwoording technische vragen

- 7.1 Vraag GS om de regels voor ambtelijke bijstand te borgen.
- 7.2 Regel specifiek dat de beantwoording van technische vragen altijd Statenbreed beschikbaar worden gesteld.

Opvolging eerdere adviezen en evaluatie Handvest Actieve Informatieplicht en Reglement van Orde PS Flevoland

- 8.1 Voer de adviezen van de werkgroepen Startnotities, Scenaristen en Rapporteurschap uit en rond de opvolging van de aanbevelingen van de evaluatie Statencommissies 2017 af.
- 8.2 Evalueer en actualiseer het Handvest Actieve Informatieplicht en het Reglement van Orde PS Flevoland en betrek daarbij ook alle nieuwe afspraken naar aanleiding de verschillende uitgebrachte adviezen en evaluaties, alsmede de overgenomen aanbevelingen uit dit rapport.

Meer informatie

Dit onderzoek heeft geresulteerd in het rapport *Besluitvorming en informatievoorziening bij complexe opgaven: toen en nu*, deze vindt u op onze website www.randstedelijke-rekenkamer.nl. Voor meer informatie kunt u zich wenden tot Ans Hoenderdos, info@randstedelijke-rekenkamer.nl / tel. 020 58 18 585.